

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z KATECHEZY dla klasy pierwszej gimnazjum

Przedmiotowy System Oceniania z Katechezy został opracowany na podstawie „Programu Nauczania Religii Rzymskokatolickiej w Przedszkolach i Szkołach zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Białymstoku 9 czerwca 2010 r.

Przedmiotowy System Oceniania z Katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz ze zmianami dokonanymi w tym rozporządzeniu z dnia 13 lipca 2007 r.

Najważniejsze punkty przedmiotowego systemu oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady.
3. Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasie pierwszej.
4. Prawa i obowiązki ucznia i katechety.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia.
5. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym.
6. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia.
7. Kształtowanie dojrzałości i postawy odpowiedzialności.
8. Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec różnych sytuacji życiowych i zobowiązań moralnych oraz kształtowanie sumienia.
9. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów.
10. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i życiu codziennym.
11. Pomoc w szukaniu własnego miejsca i zadań w życiu rodziny, szkoły, Kościoła i w innych grupach społecznych.

Ad. 2. Zasady

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
5. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
6. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych możliwości psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

7. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
8. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe; jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
9. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiadzianych sprawdzianów.
11. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
12. Ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
13. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
14. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Ad. 3. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasie pierwszej

1. Formy ustne:
  - Odpowiedzi ustne.
  - Opowiadania odtwórcze i twórcze.
  - Prezentacje (referat, prezentacja multimedialna).
2. Formy pisemne:
  - Sprawdziany, testy, kartkówki.
  - Zadania domowe.
  - Wypracowania (opowiadanie, charakterystyka, list, zaproszenie, telegram).
  - Ćwiczenia wykonane podczas lekcji.
3. Formy praktyczne:
  - Realizacja projektów (np. album, gazetka, przedstawienia).
  - Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy szkolnej.
  - Tworzenie pomocy dydaktycznych.
  - Rozwijanie postawy religijnej (np. udział w przedstawieniach szkolnych o charakterze religijnym, konkursach religijnych, poszerzanie wiadomości przez literaturę religijną, korzystanie ze stron internetowych o tematyce religijnej).
  - Aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.

Ad. 4. Prawa i obowiązki ucznia i katechety

Uczeń ma obowiązek:

- Prowadzić zeszyt przedmiotowy.
- Zaliczyć wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu tygodnia od otrzymania wyników sprawdzianu wiedzy.

Uczeń może:

- Uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z

- nauczycielem) za prace typu: projekty, albumy, prezentacje multimedialne itp.
- Otrzymać ocenę celującą za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny, Olimpiada Teologii Katolickiej) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną).

Katecheta ma obowiązek:

- Powiadomić ucznia o sprawdzianie lub teście na 1 tydzień przed jego terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców w czasie konsultacji, wywiadówek, dni otwartych.
- Udzielać informacji rodzicom (prawnym opiekunom) oraz uczniom na temat prac pisemnych i postępów ucznia.

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
  - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
  - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach przedmiotowych oraz na testach i kartkówkach.
  - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
  - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
  - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
  - Wydłużanie czasu pracy.
  - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadamianie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami w Wewnętrzny Systemie Oceniania.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Prowadzi zeszyt i odrabia zadania domowe.
- Jest wzorem dla innych pod względem: pilności, odpowiedzialności, samodzielności.
- Wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia, wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii.
- Uczestniczy w konkursach religijnych.
- Angażuje się w przygotowanie jasełek, misteriów, rozważań, nabożeństw, adoracji.
- Samodzielnie poszerza zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę Pisma Świętego, czytanie książek religijnych, prasy katolickiej, korzysta ze stron internetowych o tematyce religijnej.
- Aktywnie uczestniczy w lekcji i biegle posługuje się zdobytą wiedzą.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Prowadzi starannie zeszyt i odrabia zadania domowe.
- Swobodnie i wyczerpująco wypowiada się na dany temat.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.
- Bierze udział w konkursach religijnych.
- Odznacza się dużą aktywnością na lekcjach religii.

- Umie współpracować w grupie.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Prowadzi starannie zeszyt, odrabia zadania domowe.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Przychodzi przygotowany do zajęć.
- Prowadzi zeszyt, stara się mieć zawsze odrobione zadanie domowe.
- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości na poziomie dostatecznym.
- Udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt.
- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.
- Prezentuje minimalny poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie prowadził zeszytu.
- Nie opanował minimum programowego.
- Nie skorzystał z pomocy nauczyciela i kolegów w celu poprawienia oceny.

II. Szczegółowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Biegle posługuje się zdobytą wiedzą.
- Uzupełnia zdobytą na lekcjach wiedzę przez lekturę literatury religijnej.
- Wykonuje dodatkowe (ponadprogramowe) prace (prezentacje, referaty, albumy itp.).
- Zajmuje wysokie miejsca w organizowanych konkursach religijnych.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- W życiu codziennym kieruje się dobrem własnym i drugiego człowieka.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Potrafi wyjaśnić, na czym polega godność człowieka.
- Definiuje wspólnotę, jej cechy i rozróżnia rodzaje wspólnot.
- Potrafi zdefiniować i scharakteryzować główne religie świata.
- Definiuje terminy: *religia*, *monoteizm*, *politeizm*, *Objawienie Boże* i *wiara*.
- Zna najważniejsze informacje na temat Biblii (powstanie, podział, natchnienie biblijne, gatunki biblijne).
- Umie korzystać z przypisów i sigli biblijnych.
- Wyjaśnia różnice między biblijnym opisem stworzenia świata a teoriami naukowymi.
- Zna i analizuje najważniejsze perykopy Księgi Rodzaju.
- Zna i analizuje najważniejsze perykopy Księgi Wyjścia.
- Dokładnie przedstawia czasy patriarchów biblijnych, wyjaśnia rolę patriarchów w Bożym planie zbawienia.
- Definiuje pojęcie sędziego i zna najważniejsze wydarzenia w epoce sędziów.
- Wyjaśnia znaczenie powołania, sens i symbol namaszczenia na króla (król Dawid).
- Zna istotę Ksiąg Prorockich (definicja proroka, najważniejsi prorocy, misja prorocka Chrystusa, profetyzm).

- Zna chronologię wydarzeń biblijnych, potrafi je umieścić w historii powszechnej.
- Wyjaśnia proroctwa mesjańskie.
- Przedstawia biblijne i pozabiblijne świadectwa historyczności Jezusa.
- Przedstawia program życia chrześcijańskiego (Kazanie na Górze).
- Analizuje przypowieści o królestwie Bożym oraz perykopy o cudach Jezusa.
- Definiuje odkupienie i zbawienie; zna perykopy o zmartwychwstaniu Jezusa.
- Opowiada o narodzinach Kościoła, pierwszych wspólnotach chrześcijan, prześladowaniach i rozwoju Kościoła po Edykcie mediolańskim.
- Zna i wyjaśnia sens najważniejszych elementów roku liturgicznego (Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc).
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Rozumie istotę godności człowieka.
- Wyjaśnia pojęcie wspólnoty.
- Definiuje główne religie świata.
- Zna podstawowe informacje na temat Biblii (powstanie, podział, natchnienie biblijne, gatunki biblijne).
- Umie korzystać z przypisów i sigli biblijnych.
- Zna dwa biblijne opisy stworzenia świata i współczesne teorie naukowe.
- Zna najważniejsze perykopy Księgi Rodzaju.
- Zna najważniejsze perykopy Księgi Wyjścia.
- Przedstawia rolę patriarchów w Bożym planie zbawienia.
- Definiuje proroka i profetyzm; zna najważniejszych proroków (Izajasz, Jeremiasz).
- Zna chronologię wydarzeń biblijnych, potrafi je umieścić w historii powszechnej.
- Zna proroctwa mesjańskie.
- Przedstawia biblijne i pozabiblijne świadectwa historyczności Jezusa.
- Zna program życia chrześcijańskiego (Kazanie na Górze).
- Wyjaśnia sens przypowieści o królestwie Bożym i zna najważniejsze cuda Jezusa.
- Opowiada o najważniejszych faktach dotyczących narodzin Kościoła, pierwszych wspólnotach chrześcijan, prześladowaniach i rozwoju Kościoła po Edykcie mediolańskim.
- Rozumie sens Adwentu, Bożego Narodzenia, Wielkiego Postu i Wielkanocy.
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Definiuje w skrócie wspólnotę i rozumie pojęcie godności człowieka.
- Zna główne religie świata.
- Zna podział na Stary i Nowy Testament
- Zna niektóre gatunki biblijne.
- Opowiada o stworzeniu świata według Biblii.
- Wie, co to jest grzech pierworodny.
- Opowiada historie: o Kainie i Abla, o arce Noego i wieży Babel.
- Dostrzega w Abrahamie wzór wiary i zawierzenia.
- Zna treść Dekalogu.
- Potrafi wymienić najważniejsze wydarzenia biblijne.
- Wie, kiedy i gdzie urodził się Jezus.
- Wie, że o Jezusie pisali historycy chrześcijańscy, rzymscy i żydowscy.
- Wymienia Apostołów.
- Przedstawia najważniejsze cuda Jezusa.
- Umie przedstawić najważniejsze fakty z życia św. Piotra i św. Pawła.
- Opowiada o życiu pierwszych chrześcijan.
- Wie, co to jest Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc.

- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Wie, że Bóg stworzył świat.
- Wie, że chrześcijaństwo jest religią monoteistyczną i potrafi wymienić pozostałe główne religie świata.
- Rozumie, co to jest grzech pierworodny.
- Potrafi opowiadać o Kainie i Abli, o arce Noego i wieży Babel.
- Potrafi z pomocą nauczyciela korzystać z Pisma Świętego.
- Zna Dekalog.
- Wie, kiedy i gdzie urodził się Jezus.
- Wymienia Apostołów.
- Odpowiada na pytania o życie pierwszych chrześcijan.
- Wie, co to jest Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc.
- Posiada uzupełniony zeszyt.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- W przypadku otrzymania ze sprawdzianu lub testu oceny niedostatecznej, uczeń ma prawo do jednorazowej jej poprawy, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Poznanie Bożego planu zbawienia.
- Zrozumienie istoty wiary i zawierzenia Bogu.
- Zrozumienie wartości życia człowieka.
- Docenienie nauki Jezusa.
- Wdzięczność za cud Zmartwychwstania.
- Umiejętność odczytania przesłania poznanych fragmentów biblijnych.
- Znajomość omawianych symboli wiary.
- Świadome przeżywanie okresów roku liturgicznego.
- Umiejętność kształtowania własnego sumienia, osobowości, w oparciu o Ewangelię.
- Wykształcenie umiejętności rozwiązywania trudnych sytuacji w duchu chrześcijańskim.
- Wrażliwość na krzywdę drugiego człowieka i reagowanie na niewłaściwe zachowania.
- Postawa odpowiedzialności za wspólnotę parafialną, rodzinną, oraz grupy rówieśnicze.
- Zdolność wyrażania własnych opinii połączona z szacunkiem dla innych.